



Lifelong Learning Programme

Priročnik - IGIV

Pedagoška metoda

Ime metode	Dva modra krokodila in luknja v sistemu (film)
Čas	90 minut ali več
Ciljna skupina	Mladi in odrasli z nekaj znanja o družbenih neenakostih
Material, prostor oz. število prostorov, če je potrebno itd.	Film »Dva modra krokodila in luknja v sistemu« (ki ga najdete v različnih jezikih na www.intersect-violence.eu → media → video), projektor. Bela tabla ali tabla z listi, kartončki za pisanje, markerji. Dovolj velika soba za delo v manjših skupinah (po potrebi).
Delovno področje	
Učni rezultati	
<i>Znanje</i>	Razumevanje koncepta interseksionalnosti v smislu mnogoterih pripadnosti, družbenih neenakosti, nasilja in različnih načinov soočanja z njim.
<i>Veščine</i>	Analitične veščine; Veščine prenašanja/transferja (iz abstraktnega filma v konkretne situacije v družbi).
<i>Kompetence</i>	Občutljivost za družbeno različnost in odnose moči; (Samo)Refleksija o različnih pozicijah in hierarhijah v družbi ter o lastni vpletenosti v odnose moči; Sposobnost shajanja s kompleksnostjo.
Navodila za izvedbo	
<i>Potek izvedbe po korakih</i>	1. Oglejte si film (če je potrebno, si ga oglejte dvakrat) 2. Ocenjevanje filma



Lifelong Learning Programme

Kaj menite o filmu?

Kakšni so vaši prvi vtisi?

3. Zberite izjave in vprašanja o filmu

Kaj ste razumeli? Česa niste razumeli?

O čem bi se radi pogovarjali?

Kaj vam je bilo všeč? Kaj vam ni bilo všeč?

Kaj menite, da je osrednja tema filma?

Naredite seznam tem, ki so jih navedli udeleženske in udeleženci in jih zapišite na tablo ali tablo z listi. Zapišite vprašanja, ki se jih ne da razjasniti v trenutku na drugo tablo ali list papirja, da si jih boste lahko ogledali na koncu delavnice. Če si ljudje želijo film ogledati še enkrat, si ga oglejte še enkrat. Morda bo drugi ogled pomagal razčistiti nekatere stvari, saj je film poln informacij različnih vrst.

4. Odločite se, o katerih temah se želite pogovarjati, in izberite primerna vprašanja iz spodnjega seznama, pogovorite se o njih, lahko pa udeleženci in udeleženske delajo v manjših skupinah.

Diskriminacija: 0:30 – 1:40; 2:40 – 2:55

Zakaj nihče ne pomaga modrima krokodiloma po nesreči?

[Ker pripadata specifični skupini, ki je označena z modro barvo in s tem, da sta plazilca; in družba, v kateri živita nima zdravstvenih storitev za to skupino. Ne vemo, zakaj. Skupino lahko pozovete k razmisleku, kakšni bi lahko bili vzroki za to.]

Kakšne posledice ima lahko za modra krokodila to, da jima nihče ni pomagal?

[Verjetno sta se počutila žalostno in nevidno, morda sta se spraševala, kaj je z njima narobe ali sta slabša ali manj pomembna kot drugi. Lahko vprašate, če ima kdo podobno izkušnjo.]

Zakaj obstaja zdravljenje za rdeče in zelene plazilce, ne pa za modre?

[Film o tem ne pove ničesar, lahko le ugibamo. Mogoče so redki. Lahko vprašate, katere modre živali otroci poznajo. Obstaja jih le nekaj, nekaj rib, nekaj ptičev, npr. pav. Morda je zdravljenje modrih krokodilov izjemno drago. Morda sta krokodila na potovanju in sta običajno nastanjena nekje drugje, kjer imata enostaven dostop do zdravstvenih storitev.]



Lifelong Learning Programme

V čem je problem biti moder krokodil? Ali je to sploh problem?

[Morda so redki. Morda je njihovo zdravljenje izjemno drago. Morda sta krokodila na potovanju in sta običajno nastanjena nekje drugje, kjer imata enostaven dostop do zdravstvenih storitev.]

Ima modra barva poseben pomen v naši družbi?

[melanholija, žalost, mraz, ... → Vprašajte po primerih, v katerih so določeni atributi interpretirani kot manjvredni, kot je to pogosto v primerih manjšinskih skupin. Poskušajte dekonstruirati stereotipe.]

Ali menite, da imajo (manjšinske) skupine primerno podporo v naši družbi? Zakaj / zakaj ne?

[Vprašajte po specifičnih okoliščinah, v katere je neka manjšinska skupina postavljena. Izpostavite razlike, ki vplivajo na to, kakšno podporo imajo.]

Zakaj ljudje ignorirajo diskriminacije drugih?

[Včasih ne opazijo, da so drugi ljudje drugačni kot oni, včasih menijo, da si drugi ne zaslužijo enake obravnave kot oni sami, včasih se bojijo ali se počutijo ogrožene s strani drugih...]

Kaj lahko storimo, da premagamo takšno ignoranco?

[Izhajamo lahko iz tega, da je bil vsakdo vsaj enkrat v življenju ravnodušen do diskriminacije drugih. Kaj bi v takšni situaciji pomagalo, da bi se pasivno vedenje spremenilo v aktivno? Kako smo lahko na to pripravljeni? Trenirajte intervencijske akcije, naučite se, kako dobiti pomoč v težkih situacijah, naučite se, kako oporekati diskriminatornemu govoru, itd.]

Samo-organiziranje: 1:40 – 1:55

Ali je smiselno odpreti bolnišnico za modre plazilce? Zakaj? Zakaj ne?

[To je smiselno, ker bodo modri plazilci tako lahko dobili pomoč s posebno obravnavo in ker bo nekdo skrbel zanje. Če imate zdravnika/-co modrega/-o krokodila/-ko, bo lahko precej dobro poznal/-a potrebe modrih krokodilov (čeprav ni nujno, da je temu tako). Morda to ni smiselno, ker to rešuje samo njihov problem in je verjetno precej naporno.]

Kakšni problemi se lahko pojavijo pri vzpostavljanju bolnišnice za modre plazilce? Na kakšne načine se lahko spopadejo s temi problemi?

[Problem bi lahko bil, da nimajo nobenih virov ali potrebujejo pomoč nemudoma, mogoče obstaja odpor proti njim. Načini, kako se s tem soočiti, so lahko pogovori s političnimi organizacijami, pritegnitev medijske pozornosti ali pa združiti moči z drugimi. Za pomoč bi lahko zaprosili v



Education and Culture DG



Lifelong Learning Programme

obstojećih bolnišnicah.]

Ali veste za kakšen proces samo-organiziranja družbenih skupin proti diskriminaciji?

[Ženska volilna pravica – gibanje za emancipacijo žensk, obstrukcija – gibanje za emancipacijo gejev, gibanje za emancipacijo temnopoltih, itd. Na tem mestu lahko pripovedujete tudi kakšne zgodbe, da bi predstavili boje prikrajšanih skupin za družbene spremembe, npr. zgodba Rose Parks ali marš na Washington; http://en.wikipedia.org/wiki/Rosa_Parks, http://en.wikipedia.org/wiki/March_on_Washington_for_Jobs_and_Freedom ali boji žensk za volilno pravico http://en.wikipedia.org/wiki/Women%27s_suffrage.]

Kaj menite o samoorganiziranju? Je le-to mogoče vedno za vsakogar?

[Verjetno to ni vedno mogoče. Problem bi lahko bil, da nimajo nobenih virov ali potrebujejo pomoč nemudoma, mogoče obstaja odpor proti njim. Načini, kako se s tem soočati, so lahko pogovori s političnimi organizacijami, pritegnitev medijske pozornosti ali pa združiti moči z drugimi.]

Je to dobra rešitev? Če da, ali v vseh primerih?

[Lahko je dobra rešitev, ker se osredotoča samo na potrebe skupine. Je pa to včasih tudi težava.]

Katerim ravnem problema posveča pozornost, katere ignorira?

[Osredotoča se na posebne probleme specifične skupine, ne sprašuje pa po okoliščinah ali vzrokih problema in tudi ne po kategorijah samih.]

Ali menite, da so bili procesi samoorganiziranja družbenih skupin skozi zgodovino večinoma uspešni?

[Nekateri so bili uspešni na neke načine, npr. boj žensk za volilno pravico je verjetno bil, vi pa lahko diskutirate o uspešnosti gibanja za emancipacijo temnopoltih, če skupina ugotovi, da razizem še vedno obstaja.]

Intersekcionalnost: 1:55 – 2:30

Kaj lahko pomeni intersekcionalni helikopter?

[Morda pomeni »bolje opremljeno« podpora, ki je zatorej bolj izčrpna pri analiziranju in zadovoljevanju potreb vseh specifičnih skupin. Splošna storitev, ki pomaga ljudem v stiski. Ali pa neke vrsta agencija, ki vas vpraša, kaj potrebujete in vam pomaga to tudi dobiti, ali pa vas pospremi do ljudi, ki vam lahko pomoč nudijo. Kot 'sortirna'/posredovalna agencija.]

Ali lahko intersekcionalni helikopter pomaga modrima krokodiloma? Če da,



Lifelong Learning Programme

kako?

[Verjetno lahko pomaga, ker je bolje opremljen in zares hiter, zato lahko zadovolji potrebe vseh vrst živali. Morda pa ne, ker nima dovolj virov ali večšin, da bi pomagal vsem vrstam živali.]

Ali poznate kakšne primere iz vašega vsakdanjega življenja, kjer bi intersekcionalni helikopter lahko pomagal rešiti probleme?

Kako bi izgledala »napredna pomoč« v naši družbi? Za koga? Od koga?

[Mogoče kot percepcija ljudi z njihovimi mnogoterimi in intersekcionalnimi kategorijami, ne da bi jih stereotipizirala in jim nudila podporo, ki upošteva kompleksnost njihovih življenj in njihovih pripadnosti; idealno za vsakogar, ampak še posebej za ljudi, ki potrebujejo podporo; s strani politikov, socialnih delavcev, učiteljev...]

Kakšna je razlika med intersekcionalnim helikopterjem in samo-organiziranjem? Ali menite, da bi intersekcionalni helikopter lahko pomagal modrima krokodiloma enako kot bolnišnica za modre plazilce?

[Intersekcionalni helikopter ni osredotočen na specifično skupino, temveč ponuja podporo za vsakogar s posebnimi potrebami. Problem bi lahko bil, da ni tako kvalificiran kot bolnišnica za modre plazilce, ker morda nima modrih plazilcev, ampak na drugi strani se pa verjetno trudijo biti usposobljeni za pomoč v mnogih različnih primerih.]

Globalno in specifično: 2:30 – 2:40

Kaj pomeni imeti splošno bolnišnico v primerjavi z mnogimi specializiranimi bolnišnicami? Katere argumente za in katere argumente proti lahko najdete?

[Verjetno je manj komplicirano imeti splošno podporo namesto, da morate koordinirati veliko vpletenih skupin, lahko pomaga k enakemu obravnavanju vseh oseb, nikogar ni treba definirati kot »drugačnega«. Je pa mogoče bolj komplicirano, ker je potem splošna podpora preobremenjena s kompleksnostjo vseh različnih ljudi. Morda je intersekcionalni helikopter neke vrste distribucijski servis, ki pobira ljudi in jih odpelje na mesta, kjer se lahko zadovoljijo njihove potrebe ali si lahko pomagajo sami?]

Ali menite, da bi modra krokodila raje dobila posebno obravnavo kot splošno podporo?

[Najverjetneje bi bila zadovoljna s kakršno koli podporo, ki bi omogočila njuno oskrbo. Morda je zanj pomembno, da bi dobila podporo od modrih plazilcev, saj bi se počutila bolj udobno, če bi ju oskrbel nekdo, ki je tudi sam modri plazilec. Morda pa ne želita biti reducirana na to, da sta modra plazilca, ker se počutita drugačna ali imata druge značilnosti, ki so jima bolj



Lifelong Learning Programme

pomembne, zato bi bila bolj zadovoljna s splošno podporo, ki bi jima pomagala ne da bi ju kategorizirala.]

Ali se lahko spomnite kakšne situacije v sedanji družbi, v kateri bi bila splošna podpora bolj uporabna namesto mnogih specifičnih organizacij?

[Morda primeri, kjer je potrebna hitra podpora, kot na primer v begunskih centrih. Na tem mestu lahko pride do vprašanja nevtralnosti: Komu helikopter pomaga in kje so meje?]

Ali je mogoče imeti samo splošno podporo?

[Upamo, da ja. To je sicer ideal, ampak lahko bi bila možnost, da obravnavamo vsakogar na enak in spoštljiv način, ne da bi diskriminirali ali stereotipizirali.]

Kakšne bi bile posledice?

[Verjetno bi postavilo pod vprašaj mnogo naših razmišljanj, rutin in celo splošno strukturo sedanje družbe.]

Kaj bi bilo problematično, če bi imeli samo mnogo specifičnih bolnišnic namesto splošne podpore?

[Moralo bi jih biti kar veliko, verjetno ne bi mogle poskrbeti za vse primere, morale bi se ločevati od drugih.]

Posledice: 2:55 – 3:20

Kaj pomenijo simboli na kuhalni rešetki?

[To so kategorije: religije (judaizem, Islam, krščanstvo, ...), spolnost (lezbijka, bi, gej, ...), spol (ženski, moški, TransInterQueer, ...), družbeni razred (ekonomski kapital, kulturni kapital, ...), (ne)zmožnost, telo (debelo, suho, ...). Lahko jih napišete na kartončke in pustite otroke, da ugotovijo, katere spadajo skupaj ali katere kombinacije med njimi so mogoče. Morda boste morali katere od njih pojasniti.]

Ali poznate še kakšno kategorijo, ki vpliva na ljudi?

[Npr. priseljsko ozadje, rasa/etničnost, nacionalnost, jezik(i), odgovornost za druge, ...]

Kako kategorije vplivajo na vas?

[Morda vas kdaj stereotipizirajo, vam ni dovoljeno česa delati, ljudje vas gledajo, ker ste »drugačni«. Morda vas nikoli ne stereotipizirajo, lahko počnete vse, vas ne gledajo kot »drugačne«. Ali to pomeni, da kategorije ne vplivajo na vas? Ne nujno, ker mogoče kategorije vplivajo na vas na način, ki



Education and Culture DG



Lifelong Learning Programme

vam daje prednost, zaradi katere pripadate »normi« ali »večini«. Če se o tem ne govori, še ne pomeni, da kategorije niso prisotne. Na primer, običajno je zanimivo, kako ljudje postanejo homoseksualni. Ne govori se pa o tem, kako ljudje postanejo heteroseksualni, ker morda ljudje mislijo, da je to naravno ali normalno.

Kaj pomeni »intersekcija kategorij«?

[To pomeni, da vedno pripadate različnim kategorijam hkrati (npr. niste le fant, ampak tudi belopolti fant iz revnega predela velikega mesta, ki rad igra nogomet, čeprav se mu drugi fantje posmehujejo, ker je tako majhen. Ali pa niste samo ženska, ampak ste hkrati tudi temnopolta biseksualna ženska). Ideja intersekcionalnosti je, da se različne kategorije prekrivajo in da moramo vedno imeti v mislih, da včasih ne vemo, zaradi katerih kategorij smo mi sami ali drugi ljudje užaljeni ali prikrajšani. Npr. krokodila ne veda, če je problem v tem, da sta plazilca ali da sta modra – ali oboje.]

Ali menite, da so kategorije pomembne? Zakaj? Zakaj ne?

[Lahko so pomembne v smislu zmanjševanja kompleksnosti, opisovanja ljudi, identificiranja z nečim. Lahko so pa nepomembne, ker stereotipizirajo in pravzaprav ne povedo ničesar o osebi.]

Kakšna je razlika med kategorijo in kategorizacijo?

[Kategorizacija opisuje proces umeščanja nečesa ali nekoga, kaže na to, da to ni naravni proces, pač pa proces definiranja in označevanja, ki ga izvajajo ljudje. Kategorija pa je produkt tega procesa.]

Katere kategorije lahko ljudje izbirajo in katere so pripisane?

[Večina kategorij je pripisanih (spol, rasa, invalidnost, ...). Izbrana kategorija bi lahko bila *queer* ali kategorije, kot so igralec košarke, reper, oboževalec koga.]

Katere kategorije vplivajo na življenja ljudi in na kakšne načine?

[Veliko kategorij vpliva na življenja ljudi, intersekcionalnost se pogosto osredotoča na raso, spol in razred, ampak je različno za vsakega posameznika, katera kategorija vpliva nanj/o najbolj. Na ljudi lahko vplivajo na različne načine, v obliki predsodkov, stigmatizacije, strukturne diskriminacije, ...]

Ali menite, da intersekcionalnost lahko reši problem kompleksnosti kategorij?

[V vsakem primeru posveča pozornost različnim pripadnostim ljudi in prekrivanju različnih kategorij, še vedno pa moramo biti pozorni, da ne



Lifelong Learning Programme

	<p>reproduciramo kategorij in da jih kritično reflektiramo.]</p> <p><u>Dodatna vprašanja:</u></p> <p>Kaj pomeni naslov filma? Kaj je »sistem«? Kaj je mišljeno z »luknjo«?</p> <p>Kaj je »preprosto mišljenje« in zakaj ne pomaga?</p> <p>Kaj je glavno sporočilo filma?</p> <p>Ali so se vam v diskusiji porodile nove ideje?</p> <p>5. Povzemite diskusijo in kaj vam pomeni: Ali menite, da ima film kakršen koli pomen za vaše vsakdanje življenje?</p> <p>6. Preglejte odprta vprašanja, ki ste jih zbrali na začetku in poiščite odgovore ali pa se odločite, da jih pustite odprta. Poskrbite, da bo vsak imel možnost, da opredeli teme, ki so zanjo/zanj pomembne.</p>
Varianta	
<p>Uporabnost in omejitve</p> <p><i>Poudariti je potrebno naslednje:</i></p>	<p>Film je lahko uvod v poglobitev v temo diskriminacije in strukturnega nasilja. Metoda je uporabna za spodbuditev odprte diskusije, sledite lahko tudi vprašanjem, ki so predlagana tukaj. Poskrbite za dobro vzdušje, če želite povezati življenja in izkušnje posameznikov s temami v filmu. Če udeleženci ne želijo govoriti o svojih izkušnjah, lahko izberete primere imaginarnih situacij.</p>
<i>Optimalna velikost skupine</i>	
<i>Kdaj v delovnem procesu se metodo lahko izvede?</i>	
<i>Nujni predpogoji za izvajalca_k oizobraževanja</i>	
<i>Nujni predpogoji za skupino udeležencev_k</i>	
Komentarji, izkušnje in tveganja	<p>Metoda poskuša odpreti prostor za refleksijo o družbenih lokacijah in odnosih moči v različnih situacijah. Metoda lahko sproži emocionalno neprijetne situacije. Izvajalci oz. izvajalke delavnice morajo imeti občutljivost in kompetence za obravnavo čustev frustracije, žalosti, jeze, itd., ki se lahko pojavijo pri udeleženi.</p>
<p>Koristne dodatne informacije</p> <p>(povezave, metode/orodja, članki, itd.)</p>	



Education and Culture DG



Lifelong Learning Programme

Vir	IGIV
------------	------

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorjev in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.